

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(2)	(1)	(2)	(4)	(1)	(2)	(1)	(4)	(3)	(3)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(1)	(2)	(1)	(4)	(1)	(3)	(3)	(1)	(3)	(1)	תשובה

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	שאלה
(2)	(1)	(4)	(4)	(3)	(2)	(4)	(1)	(3)	(2)	תשובה

הסברים

שאלות מילים וביטויים

1. פירוש הביטוי 'כזה ראה וקדש' הוא : עשה בדיוק כך ; אל תסטה מההוראה שקיבלת ימינה או שמאלה.
תשובה (3).

2. פירוש הביטוי 'הכביר מילים' הוא : דיבר הרבה ; קישקש.
תשובה (3).

3. משמעותן של המילים עט ; ציפורן וקולמוס היא : עט, כלי כתיבה.
משמעות המילה אפיריון היא : מושב כבוד, קרון לנשיאת אנשים מכובדים.
תשובה (4).

4. משמעותן של המילים נָהַר ; נָגַה וזהר היא : לזרוח, להאיר, להפיץ נוגה.
משמעות המילה 'נָהַר' היא : התכופף.
תשובה (1).

אנלוגיות

5. השאלה: **לדרבן : להתאמץ**

היחס : א' זה לנסות לגרום למישהו ב'.

תשובה (1): להסית : להניא. האם **להסית** זה לנסות לגרום למישהו **להניא**? לא. **להסית** זה לשכנע

מישהו לעשות משהו רע ו**להניא** זה לייעץ למישהו להימנע ממעשה כלשהו.

תשובה (2): לדובב : לדבר. האם **לדובב** זה לנסות לגרום למישהו **לדבר**? כן.

תשובה (3): לתכנן : לאלתר. האם **לתכנן** זה לנסות לגרום למישהו **לאלתר**? לא. לאלתר זה לעשות משהו

מבלי לתכנן מראש.

תשובה (4): להמרות : לציית. האם **להמרות** זה לנסות לגרום למישהו **לציית**? לא. **להמרות** זה לא **לציית**

תשובה (2).

6. השאלה: **מפלס : לגאות**

היחס : ב' הוא תהליך שבו א' עולה.

תשובה (1): תעריף : להתייקר. האם **להתייקר** הוא תהליך שבו **התעריף** עולה? כן.

תשובה (2): פסגה : להעפיל. האם **להעפיל** הוא תהליך שבו **הפסגה** עולה? לא. **להעפיל** זה להתקדם

כלפי מעלה, כלומר תהליך שבו מנסים להגיע **לפסגה**.

תשובה (3): מזון : לשבוע. האם **לשבוע** הוא תהליך שבו **המזון** עולה? לא. **לשבוע** זה לאכול במידה

מספקת, כלומר לאכול **מזון** בכמות מספקת.

תשובה (4): כיוון : להצפין. האם **להצפין** הוא תהליך שבו **הכיוון** עולה? לא. **להצפין** זה ללכת לכיוון צפון.

תשובה (1).

7. השאלה: **הרף עין : פרק זמן (הרף עין = פרק זמן קצר מאוד)**

היחס : א' זה הוא סוג של ב' (פרק זמן קצר)

תשובה (1): חג : מועד. האם **חג** זה סוג של **מועד**? לא. מועד הוא מילה נרדפת לחג.

תשובה (2): נָבֵט : שורש. האם **נבט** זה סוג של **שורש**? לא. **נבט** הוא צמח בראשית צמיחתו ואילו **שורש**

הוא בסיס הצמח, החלק הנמצא בתוך האדמה.

תשובה (3): אות : מילה. האם **אות** היא סוג של **מילה**? לא. **אות** היא חלק מ**מילה**.

תשובה (4): זרזיף : זָרַם. האם **זרזיף** זה סוג של **זרם**? כן. **זרזיף** הוא זרם חלש.

תשובה (4).

8.

השאלה: **למאוס : קץ**

מכיוון שקשה להגדיר יחס על המילים כפי שהן מופיעות עלינו להטות אותן.
מכיוון שלמאוס זה לקוץ במשהו, מדובר ביחס של מילים נרדפות.
הטינו את המילה השמאלית לזמן הווה ולפיכך נטה בהתאמה את כל התשובות:
לנוס, למוש, לצוף ולאתר.

תשובה (1): לרדוף : לנוס. האם **לרדוף ולנוס** הן מילים נרדפות? לא. פירוש המילה **לנוס** הוא לברוח.

תשובה (2): לזוז : למוש. האם **לזוז ולמוש** הן מילים נרדפות? כן.

תשובה (3): לצלול : לצוף. האם **לצלול ולצוף** הן מילים נרדפות? לא.

תשובה (4): לאבד : לתור. האם **לאבד ולתור** הן מילים נרדפות? לא. פירוש המילה **לתור** הוא לטייל, לסייר.

תשובה (2).

9.

השאלה: **תסכית : אוזן** (תסכית=יצירה דרמטית המשודרת ברדיו)

היחס : ב' הוא האיבר המשמש לחוש את א'

תשובה (1): ציור : עין. האם **עין היא האיבר המשמש לחוש את הציור**? כן.

תשובה (2): קבים : רגל. האם **רגל היא האיבר המשמש לחוש את הקביים**? לא. אם יש לך בעיה כלשהי ברגל אתה יכול להסתייע בקביים להליכה.

תשובה (3): נזם : אף. האם **אף הוא האיבר המשמש לחוש את הנזם**? לא. נזם משמש כקישוט לאף.

תשובה (4): ריקוד : גוף. האם **גוף הוא האיבר המשמש לחוש את הריקוד**? לא. הגוף משמש לביצוע פעולת הריקוד.

תשובה (1).

10.

השאלה: **דבש : לרדות** (לרדות=להוציא דבש מן הכוורת)

היחס : ב' זה להוציא א' ממהו (הכוורת)

תשובה (1): פרי : לסחוט. האם **לסחוט זה להוציא פרי ממהו?** לא. **לסחוט** זה להוציא מיץ מן הפרי.

תשובה (2): חלב : לחלוב. האם **לחלוב זה להוציא חלב ממהו?** כן.

תשובה (3): לחם : לאפות. האם **לאפות זה להוציא לחם ממהו?** לא. **לאפות** זה להכין לחם.

תשובה (4): למרוח : למרוח. האם **למרוח זה להוציא ממרח ממהו?** לא. **למרוח** זה לשים ממרח על משהו (לחם, טוסט וכו').

תשובה (2).

השלמת משפטים

11. אמנם _____ פרקים הביולוגיים של הספר, אך _____ פרקים הדנים בהיבטים הפסיכולוגיים של המחלה המתוארת בו. כשקראתי את הפרקים העוסקים בפסיכולוגיה _____ שהכותב _____ בתחום זה. נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): אמנם **חלקתי שבחים** לפרקים הביולוגיים של הספר, אך **איני יכול לעשות כך ביחס** לפרקים הדנים בהיבטים הפסיכולוגיים של המחלה המתוארת בו. כשקראתי את הפרקים העוסקים בפסיכולוגיה **התרשמתי מיד** שהכותב **חסר כל התמצאות** בתחום זה.

על פי חלקו הראשון של המשפט (עד הנקודה) נאמר כי הפרקים הביולוגיים 'טובים' אך הפרקים הפסיכולוגיים 'אינם טובים'. בהמשך נאמר כי מקריאת הפרקים העוסקים בפסיכולוגיה התרשם הקורא כי הכותב אינו מתמצא בתחום זה. מכיוון שחלקו השני של המשפט תואם את הנאמר בחלק הראשון תשובה זו נכונה.

תשובה (1).

12. על פי עיקרי דת זו, _____ למאמין בה לבקש חיזוקים לאמונתו בדמות נסים ומופתים. _____, המאמין האידיאלי _____ הצטייר כמי שאמונתו _____ לתמיכה מסוג זה. נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): על פי עיקרי דת זו, **אסור** למאמין בה לבקש חיזוקים לאמונתו בדמות נסים ומופתים. **יתר על כן**, המאמין האידיאלי **מעולם לא** הצטייר כמי שאמונתו **אינה זקוקה** לתמיכה מסוג זה.

בחלק הראשון נאמר כי למאמין בדת **אסור** לבקש חיזוקים בדמות נסים. בחלק השני, המתאר את המאמין האידיאלי, מופיעה שלילה כפולה. נבטל את שתי השלילות ו'נתרגם' חלק משפט זה ל: המאמין האידיאלי הצטייר כמי שאמונתו **זקוקה** לחיזוקים מסוג זה.

שני החלקים סותרים זה את זה. על פי החלק הראשון אסור למאמין לבקש חיזוקים בדמות נסים ועל פי החלק השני המאמין האידיאלי הצטייר כמי שאמונתו זקוקה לחיזוקים מסוג זה.

תשובה (2): על פי עיקרי דת זו, **אסור** למאמין בה לבקש חיזוקים לאמונתו בדמות נסים ומופתים. **נהפוך הוא**, המאמין האידיאלי **תמיד** הצטייר כמי שאמונתו **זקוקה** לתמיכה מסוג זה.

בחלק הראשון נאמר כי למאמין בדת **אסור** לבקש חיזוקים בדמות נסים. בחלק השני המתאר את המאמין האידיאלי נאמר כי ההיפך הוא הנכון: המאמין האידיאלי תמיד הצטייר כמי שאמונתו זקוקה לחיזוקים מסוג זה.

הבעיה בתשובה זו היא במילת היחס נהפוך הוא שפירושה ההיפך הוא הנכון. אמנם שני החלקים עומדים בניגוד זה לזה אך מבחינה תחבירית לא נכון לומר את הדברים בצורה שבה הובאו.

תשובה (3): על פי עיקרי דת זו, **מוותר** למאמין בה לבקש חיזוקים לאמונתו בדמות נסים ומופתים. **אף על פי כן**, המאמין האידיאלי **תמיד** הצטייר כמי שאמונתו **אינה זקוקה** לתמיכה מסוג זה.

בחלק הראשון נאמר כי למאמין בדת **מוותר** לבקש חיזוקים בדמות נסים. אולם למרות האמור המאמין האידיאלי תמיד הצטייר כמי שאמונתו אינה זקוקה לחיזוקים מסוג זה. כלומר על אף שביכולתו לבקש חיזוקים הוא אינו זקוק להם. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

אפריל 2009 - הסברים לפרק 1 בחשיבה מילולית

13. השפה ממלאת תפקיד מרכזי בחשיבה ובתקשורת האנושית. _____, כלי זה _____, זאת _____ המילים _____ את דרכי ההתבטאות שלנו ואת הדרך בה אנו מפרשים את העולם.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): השפה ממלאת תפקיד מרכזי בחשיבה ובתקשורת האנושית. **למרבה הצער**, כלי זה **עלול לעתים לבלום אותנו**, זאת **מכיוון שהמילים מגבילות** את דרכי ההתבטאות שלנו ואת הדרך בה אנו מפרשים את העולם.

על פי המשפט השפה היא בעלת תפקיד מרכזי בחשיבה ובתקשורת. אולם (למרבה הצער) כלי זה עלול לעתים לבלום/להגביל אותנו מכיוון שהשפה (=המילים) מגבילה את יכולת התקשורת שלנו. מכיוון שמשפט זה הגיוני זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

14. כדי שתצליח הרפורמה במשק המים, _____ להחיל את עקרון _____ הכוח: על חברת המים הלאומית מונופול.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): כדי שתצליח הרפורמה במשק המים, **יש** להחיל את עקרון **ביזור** הכוח: על חברת המים הלאומית **להיות** מונופול.

משמעות המילה "ביזור" הוא פיזור.

על פי המשפט על מנת שהרפורמה תצליח יש לפזר את הכוח. אולם בהפיכת חברת המים הלאומית למונופול אין פיזור הכוח אלא ריכוז ולכן תשובה זו נפסלת.

תשובה (2): כדי שתצליח הרפורמה במשק המים, **יש** להחיל את עקרון **ריכוז** הכוח: על חברת המים הלאומית להפסיק **להיות** מונופול.

על פי המשפט על מנת שהרפורמה תצליח יש לרכז את הכוח, אם חברת המים הלאומית תפסיק להיות מונופול יש בכך כדי לפזר את הכוח ולא לרכזו, ולכן תשובה זו נפסלת.

תשובה (3): כדי שתצליח הרפורמה במשק המים, **אין** להחיל את עקרון **ביזור** הכוח: על חברת המים הלאומית להמשיך **להיות** מונופול.

על פי המשפט על מנת שהרפורמה תצליח אין לפזר את הכוח, כלומר יש לרכז את הכוח. אם חברת המים הלאומית תמשיך להיות מונופול יש בכך כדי לרכז את הכוח כפי שהמליץ החלק הראשון, ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

15. בספרו מנסה המחבר לתאר את ניוטון כאדם _____, ועל כן _____ שהוא _____ את העובדה, כי האמרה "היטבתי לראות למרחק רב רק משום שעמדתי על כתפיהם של אחרים" _____ לניוטון.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): בספרו מנסה המחבר לתאר את ניוטון כאדם **יהיר**, ועל כן **אין פלא** שהוא **מטשטש** את העובדה, כי האמרה "היטבתי לראות למרחק רב רק משום שעמדתי על כתפיהם של אחרים" **מיוחסת בטעות** לניוטון.

כבר בקריאת החלק הראשון של המשפט עלינו לסכם לעצמנו כי האמרה "היטבתי לראות למרחק רב רק משום שעמדתי על כתפיהם של אחרים, היא אמרה המעידה על צניעותו של ניוטון, כעת לאחר שסיכמנו זאת נחזור לבדוק את התשובות.

על פי החלק הראשון של המשפט המחבר מנסה לתאר את ניוטון כאדם יהיר ולכן מובן מדוע הוא מטשטש את העובדה שהמשפט המעיד על הצניעות יוחס בטעות לניוטון. אם זוהי עובדה כי משפט זה, המעיד על צניעות, יוחס בטעות לניוטון, לא ברור מדוע על המחבר להסתיר עובדה זו.

תשובה (2): בספרו מנסה המחבר לתאר את ניוטון כאדם **עניו**, ועל כן **מפליא** שהוא **מעלה על נס** את העובדה, כי האמרה "היטבתי לראות למרחק רב רק משום שעמדתי על כתפיהם של אחרים" **מיוחסת** לניוטון.

על פי המשפט, המחבר מנסה לתאר את ניוטון כאדם צנוע (=עניו) ולכן מפתיע כי הוא מדגיש את העובדה כי לניוטון מיוחסת אמרה המעידה על צניעות.

אפריל 2009 - הסברים לפרק 1 בחשיבה מילולית

מכיוון שאין זה מפתיע כי מי שמנסה לתאר אדם כצנוע ידגיש אמרה המיוחסת לו המעידה על צניעות, ניתן לפסול תשובה זו.

תשובה (3): בספרו מנסה המחבר לתאר את ניוטון כאדם שחצן, ועל כן אין פלא שהוא מצניע את העובדה, כי האמרה "היטבתי לראות למרחק רב רק משום שעמדתי על כתפיהם של אחרים" מיוחסת לניוטון.

על המפשט אין זה מפתיע כי המחבר המנסה לתאר את ניוטון כאדם שחצן מסתיר את העובדה כי לניוטון מיוחסת אמרה המעידה על צניעות.

אכן אין זה מפתיע כי מי שמנסה לתאר אדם כשחצן ינסה להסתיר אמרה המעידה על צניעות. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

הגיון

16. השאלה: יגאל זקוק למכונת כתיבה העונה על שתי הדרישות הבאות:
א. או שיש בה יותר מ-50 מקשים, או שמשקלה עולה על 8 ק"ג, אך לא שניהם.
ב. אם יש בה אותיות יווניות, על מקש הרווח להיות גדול משאר המקשים, ולא - עליו להיות קטן משאר המקשים.

איזו מהמכונות הבאות מתאימה ליגאל?

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות.

תשובה (1): מכונה שבה 40 מקשים, משקלה 9 ק"ג, יש בה אותיות יווניות, ומקש הרווח גדול משאר המקשים.

המכונה המתוארת עונה הן על הדרישה הראשונה שכן היא מקיימת אחת מהדרישות בלבד: משקלה גדול מ-8 ק"ג ואין בה יותר מ-50 מקשים ואף עונה על הדרישה השנייה, שכן יש בה אותיות יווניות ומקש הרווח גדול מיתר המקשים.

תשובה (1).

17. השאלה: בבדיקת נתוני המכירות של מעדני חלב נמצא, כי מעדן החלב "ננסי" נמכר בכמות כפולה מזו של מעדן החלב "בנני". מכך הסיקו עורכי הבדיקה, כי אנשים מעדיפים לקנות "ננסי" על פני "בנני" משום שהוא טעים יותר.

איזה מהנתונים הבאים מחליש את מסקנת הבודקים?

תשובה (1): המעדן "בנני" מכיל כמות ויטמינים רבה יותר מאשר המעדן "ננסי".

תשובה זו מחזקת את מסקנת הבודקים שכן היא פוסלת הסבר חלופי ולפיו אנשים קונים יותר מעדן "ננסי" מכיוון שהוא מכיל יותר ויטמינים.

אם למרות שהמעדן "בנני" מכיל יותר ויטמינים אנשים קונים יותר ממעדן החלב "ננסי" הרי שיתכן כי הם מעדיפים לקנות אותו מכיוון שהוא טעים יותר.

תשובה (2): מחירו של גביע "ננסי" גבוה מזה של גביע "בנני".

תשובה זו מחזקת את המסקנה על ידי פסילת הסבר חלופי שלפיו אנשים קונים יותר ממעדן "ננסי" מכיוון שמחירו זול ממחירו של ממעדן "בנני".

אם למרות שמחירו של "ננסי" גבוה ממחירו של "בנני" אנשים קונים יותר "ננסי" הרי שיתכן כי הם מעדיפים לקנות אותו מכיוון שהוא טעים יותר.

תשובה (3): אריזתו של "בנני" היא אדומה, והצבע האדום אהוב במיוחד על ילדים

תשובה זו מחזקת את המסקנה על ידי פסילת הסבר חלופי ולפיו הילדים מעדיפים את מעדן "ננסי" על מעדן "בנני".

אם למרות שהילדים אוהבים במיוחד את צבע האריזה של "בנני" אנשים קונים יותר "ננסי" הרי שיתכן כי הם מעדיפים לקנות אותו מכיוון שהוא טעים יותר.

תשובה (4): את "בנני" אפשר לקנות ברשת מרכולים אחת, ואילו את "ננסי" - בכל רשתות המרכולים.

אפריל 2009 - הסברים לפרק 1 בחשיבה מילולית

תשובה זו מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מציעה הסבר חלופי לכך שאנשים קונים יותר ממעדן "ננסי". יתכן כי לא בשל טעמו העדיף אנשים רוכשים אותו בכמויות גדולות יותר, כי אם בגלל שקשה יותר להשיג את מעדן "בנני".

תשובה (4).

18. השאלה: מראה חד-כיוונית היא מראה שהעומד בצד א' שלה רואה רק את הבבואה של עצמו, והעומד בצד ב' שלה רואה את מי שנמצא בצד א', אך אינו רואה את הבבואה של עצמו. ניסן ורחמים עומדים משני צדי מראה חד-כיוונית, ורואים שניהם דמות בלונדינית. הם האנשים היחידים משני צדי המראה.

איזו מהטענות הבאות נכונה בהכרח?

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות.

תשובה (1): אם ניסן אינו בלונדיני, הוא עומד בצד ב'. מכיוון שנתון כי גם ניסן וגם רחמים רואים דמות בלונדינית, הרי שאם ניסן אינו בלונדיני הוא רואה את רחמים. על פי נתוני השאלה מי שעומד בצד א' רואה את עצמו ומכאן שניסן אינו עומד בצד א', כלומר ניסן בהכרח עומד בצד ב' (ורואה את מי שעומד בצד א').

תשובה (1).

19. נתון:

חנן, יוסי, אורי ורוני חשודים בהשתתפות בפריצה.

חנן: "אורי לא השתתף בפריצה."

יוסי: "רק חנן ורוני השתתפו בפריצה."

אורי: "אני השתתפתי בפריצה."

רוני: "אני השתתפתי בפריצה."

ידוע כי שלושה מהחברים דוברים אמת ואחד מהם משקר. מי מהם השתתף בפריצה?

פיתרון: מכיוון שנתון כי 3 מהחברים דוברים אמת ואחד משקר, נבדוק מצבים, כלומר מי משקר. אם חנן הוא השקרן, הרי שניתן להסיק מדבריו כי אורי כן השתתף בפריצה אולם במקרה כזה גם יוסי משקר שכן לפי דבריו רק חנן ורוני השתתפו בפריצה. מסקנה: חנן בהכרח אינו משקר, כלומר הוא דובר אמת וניתן להסיק כי אורי בהכרח לא השתתף בפריצה.

מכיוון שאורי טוען כי הוא השתתף בפריצה, אורי הוא בהכרח השקרן ו-3 החברים האחרים הם דוברים אמת.

על פי דבריו של יוסי דובר האמת, רק חנן ורוני השתתפו בפריצה.

תשובה (2).

20. השאלה:

נתונים: כל הקרפדים, ורק הם, אינם נסיכים.

כל הנסיכים, ורק הם, אינם קירחים.

כל מי שאינם קירחים, ורק הם, גרים בגורד שחקים.

מה אינו נכון לפי הנתונים?

פיתרון: נבדוק את הטענות המוצעות.

תשובה (1): כל מי שאינו נסיך, גר בגורד שחקים.

נסיכים, ורק הם, אינם קרחים, ולכן מי שאינו נסיך הוא בהכרח קירח.

כל מי שאינם קירחים, ורק הם, גרים בגורד שחקים ולכן מי שהוא קירח בהכרח אינו גר בגורד שחקים. הטענה בתשובה (1) אינה נכונה ולכן זו התשובה הנכונה. אין צורך להמשיך ולבדוק את יתר התשובות.

תשובה (1).

21. השאלה: במסיבה השתפו ארבעה אורחים בלבד. יבחוש, צלופח, עטלף ונדל. נתונים: כל אורח החליף לחיצות ידיים בדיוק עם שניים מהאורחים האחרים. הצלופח לא החליף לחיצות ידיים עם הנדל.

לפיכך, העטלף החליף לחיצות ידיים -

פיתרון: אם כל אורח החליף לחיצות ידיים עם שניים מהאורחים האחרים, הרי שהצלופח, שלא החליף לחיצות ידיים עם הנדל, החליף בהכרח לחיצות ידיים עם העטלף והיבחוש. מכיוון שגם הנדל צריך להחליף לחיצות ידיים עם שני אורחים וידוע כי לא החליף לחיצות עם הצלופח, הרי שבהכרח הוא החליף לחיצות עם העטלף והיבחוש.

לסיכום: העטלף החליף לחיצות ידיים עם הצלופח והנדל.

תשובה (2).

החלפת אותיות

22. (1) הקבצנית אחזה בשולי **גלימתו** של האציל אשר חלף על פניה.

(2) השחקן **גילם** דמות של קוסם מסתורי.

(3) מצבו של החולה המשיך להיות **אנוש**.

(4) מוצר זה יקר יחסית, אף שהו עשוי מחומרי **גלם** יקרים.

השלשה המתאימה היא ג.ל.מ.

תשובה (3).

23. (1) שכלולן של שיטות היצור הביא ל**שיפור** באיכות המוצרים.

(2) לא הוטלה כל **מגבלה** על המשך שהותנו באתר.

(3) מכיוון שמדובר במקרה **גבולי**, אפשר לפרשו לכאן או לכאן.

(4) חלקה המזרחי של העיירה **גבל** ביער עבות.

השלשה המתאימה היא ג.ב.ל.

תשובה (1).

24. (1) משנתו מכילה **סתירות** פנימיות.

(2) הוא ה**סתיר/הטמין** את השלל במרתף ביתו.

(3) לבושו הדל ושערו ה**סתור/פזור** עוררו את רחמי האנשים.

(4) הוא ידוע כאדם ה**מפזר** הבטחות.

השלשה המתאימה היא ס.ת.ר.

תשובה (4).

25. (1) טקס ה**הכתרה** היה חגיגי ומרגש.

(2) לבקשת אַמם, **חלצו** הילדים את נעליהם כשנכנסו הביתה.

(3) לדעתי, ה**כותרת** אינה ממצה את הנאמר בהמשך.

(4) "פעולת ה**כיתור/חילוץ** הושלמה", הודיע המפקד.

השלשה המתאימה היא כ.ת.ר.

תשובה (2).

הבנת הנקרא

26. השאלה: על פי הפסקה השנייה, המחלוקת בין "הוגים אחדים" (שורה 4) ו"רוב ההוגים" (שורה 5) היא בנוגע לשאלה -

פיתרון: על פי הפסקה השנייה, הוגים אחדים "נוטים לראות בעצם ההכרה בקיומן של תרבויות שונות ביטוי לסובלנותה של קבוצת הפנים." (שורות 4-5) ואילו לדעת רוב ההוגים "סובלנות אינה מסתכמת בהבחנה בשוני, משום שזו אינה בהכרח נותנת לגיטימציה לקיומו. נהפוך הוא, היא עשויה להוביל גם לפסילתו ולתפיסתו כנחות." (שורות 6-7).

המחלוקת בין ההוגים הוא בשאלה האם בעצם ההכרה בקיומן של תרבויות אחרות יש ביטוי לסובלנות.

תשובה (3).

27. השאלה: על פי הפסקה השלישית, איזה מההסברים הבאים יכול להסביר את נטיית המרכז לייחס לפריפריה תכונות אקזוטיות ורומנטיות?

פיתרון: על פי הפסקה השלישית "המרכז אינו מתייחס בהכרח פריפריה בעוינות - הוא עשוי להיות אדיש כלפיה, ואפילו לייחס לה תכונות אקזוטיות ורומנטיות. יחס רומנטי של החברה המערבית לתרבויות אחרות נובע מתפיסתה אותן כאותנטיות. האדם המערבי מנסה למצוא מרפא לניכור שיצרה המודרניזציה בנפשו, בהתפרקו על התרבות של האחר."

תשובה (4).

28. השאלה: חוקרים אחדים מביאים את הסינים והמוסלמים (שורה 21) כדוגמה לעמים-

פיתרון: בתחילת הפסקה הרביעית נשאלת שאלה, האם צנטריזם מאפיין את החברה המערבית יותר מחברות אחרות. לטענת החוקרים הצנטריזם הוא תופעה כמעט בלתי-נמנעת בכל קבוצה תרבותית (שורה 22), והם מביאים את הסינים והמוסלמים כדוגמאות לקבוצות אשר רואות את העולם דרך משקפיהן, כלומר שגם בהן קיימת תופעת הצנטריזם (מצב שבו חברה מסויימת רואה את עצמה כעומדת במרכז).

תשובה (4).

29. השאלה: על פי הפסקה האחרונה, המדע והצנטרליזם -

פיתרון: לטענת החוקרים אף שתהליך שכזה (תופעת הצנטריזם) עשוי להתרחש בכל חברה, הוא טבעי יותר בחברה המערבית. מכיוון שבחברה המערבית מועלים על נס ערכי המדע ומהותה של החקירה המדעית היא פיתוח כושר הבחנה ויכולת מיון, הבחנה שהיא מן האפיונים המרכזיים של הצנטריזם. כלומר, הן במדע והן הצנטריזם מבוססים על יכולת הבחנה בשוני.

תשובה (1).

30. השאלה: איזה מהתכונות הבאות אינה מופיעה בקטע כאופיינית לחברה המערבית?

פיתרון: התכונה שאינה אופיינית על פי הקטע לחברה המערבית היא "אותנטיות". על פי הקטע "אותנטיות" היא הדרך שבה החברה המערבית תופשת תרבויות אחרות (שורה 14).

תשובה (1): אירוצנטריזם. על פי שורה 8, אירוצנטריזם מוגדר כצנטריזם של החברה האירופית-מערבית ביחסה לתרבויות אחרות.

תשובה (3): דגש מרכזי על חשיבה מדעית. בשורות 23-24 מצוין כי החברה המערבית מעלה על נס את ערכי המדע.

תשובה (4): עמידתה במרכז כלכלת העולם. על פי שורות 9-10 המציאות הכלכלית והפוליטית בעולם היא כזו שבה המרכז הוא מדינות המערב.

תשובה (2).